Október 23-án kezdődik a pécsi filmszemle

A magyar játékfilmek hagyományos pécsi seregszemléjét idén október 23—28 között rendezik meg. A versenyben hat magyar játékfilm vesz részt, a *Hideg napok*, a *Tízezer nap*, az *Utószezon*, a *Szevasz, Vera*, a *Hogy szaladnak a fák* és az *Apa*. A zsüri, melynek elnöke ismét *Darvas József*, az írószövetség elnöke lesz, a fesztivál utolsó napján, szombaton hirdeti ki a szemle eredményét, s átadja a *fődíjat*, valamint a *közönség díját* a legjobb alkotásoknak. A zsüri ezenkívül kiadhatja a legjobb forgatókönyv, a legjobb női és férfi színészi alakítás díjait.

A szemle első napján, hétfőn versenyen kívül mutatják be *Jancsó* Miklós *Csillagosok, katonák* című filmjét, amely a mai magyar filmművészet megemlékezése az októberi szocialista forradalom 50. évfordulójáról. Még öt új magyar film ősbemutatója szerepel a szemle programjában, köztük *Bacsó* Péter *Nyár a hegyen* című filmje.

A pécsi játékfilmszemle hagyományosan a magyar filmeké. Így lesz ez az idén is, de a vendégek részére bemutatják a nagy nemzetközi fesztiválok, a cannes-i, a moszkvai és a velencei idei díjnyertes alkotásait, a *Nagyítás*-t, az *Újságíró*-t és *A nap szépé*-t. A programot a nemrég elhunyt világhírű magyar rendező, *Fejős* Pál hat filmjének vetítése teszi teljessé.

A szemle összesen 58 eseménnyel várja vendégeit. A bemutatókon kívül több ankétot, vitát is rendeznek. Közülük *A magyar film helye a nemzetközi filmélet-ben* című tarthat számot talán a legnagyobb érdeklődésre. Ezt a tanácskozást *Bíró* Yvett filmesztéta előadása vezeti be.

Dzsessz — Pantomim — Klubhangversenyek

Ifjúsági művészegyüttes Szegeden

Se pontos elnevezése, se hagyományai nincsenek nálunk annak az ifjúsági zenekarnak, amely műsorával nemsokára megörvendezteti Szegedet. Szervezője, vezetője *Joó* Ete, középiskolai énektanár, aki számok komponálásával is lelke a vállalkozásnak.

Nyolcvan tagú kórus

— Legalább öt éve szeretnék ilyen zenekart szervezni Szegeden. Én *ifjúsági szimfonikus zenekar*nak nevezem, de ezt a fogalmat ebben az esetben, azt hiszem, módosítani kell. Együttesünk zenekari része tulajdonképpen egy szimfonikus zenekar összetételének felel meg, oboa, fagott és kürtök nélkül. S mindehhez a 30—40 személyes, modern hangzású, elektromos hangszerekkel is felszerelt zenekarhoz társul egy 80 személyes énekkar. Nem csupán klasszikusokat, és nem csupán komoly zenét kívánunk megszólaltatni; lesz például önálló *dzsesszhangverseny* is műsoron, és szeretnénk egy „saját" szerzői gárdát is foglalkoztatni.

Beszélgetések a szereplőkkel

— A változatos *non stop-jellegű műsor* után — amelynek keretében a műveket megszólaltatjuk — a meghívott és bemutatkozó zeneszerzővel elbeszélgethetnek a résztvevők. Előadásaink közvetlenségét szeretnénk formailag is alátámasztani, *szakítunk tehát a hagyományos hangverseny-pódiummal.* Klubszerűen, s lehetőleg kevés számú hallgatóság előtt próbáljuk a művet előadni és zenekarunk sajátosságát, hangulatát is megteremteni.

— Más stílusú művészettel, például irodalommal, tánccal nem kívánják bővíteni zeneegyüttesük „ütőképességét"?

— De igen. A jövő évtől kezdve a tehetséges fiatalokból *modern dzsesszpantomim stúdiót*, illetve együttest szervezünk, amelynek vezetésével egy nagyobb együttesből származó koreográfust bíznánk meg. Így aztán komplett művészegyüttessé válnánk. Hazánkban mindennek *nemigen vannak hagyományai*, de Franciaországban, Lengyelországban és még néhány országban találkozhatunk ilyesfajta kezdeményezéssel.

— Ez a fiataloknak kibontakozást, szórakozást, elfoglaltságot kereső cél az indítéka a zenekar szervezésének is?

— Majdnem. Szegeden sok diák tanul zeneiskolában, sokan járnak zenetagozatú osztályokba és ezenkívül is sok a hangszeren játszani tudó fiatal. Iskolájuk végeztével ez a fajta zenei képzés és rendszeres foglalkoztatás megszűnik — magukra maradnak a gyerekek. Az együttes szervezésével nem utolsósorban rájuk is gondoltunk.

— Kinek a védnöksége alatt működnek?

— A városi KISZ-bizottság támogat bennünket. Bizony ránk fér a segítség, hangszerek és különféle technikai berendezések dolgában *nem állunk a legjobban.* A helyiséggondunk is égető.

Bemutatkozás november 7-én

— A bemutatkozás?...

— „Előzetes" már volt — júniusban irodalmi matinéval jelentkeztünk. Mellesleg jegyzem meg, hogy erre a műsorunkra érkezett *két jugoszláviai meghívás is*, a *Mladost*-együttes vendégszereplését kívánjuk visszaadni. Legközelebb a november 7-i ünnepségeken szerepelünk, egy végig megkomponált, már *saját műfajú*, kétórás műsorral.

Itt hangzik el egyébként ősbemutatóként Joó Ete kantátája is.

— Meghatározott rend szerint, például a hónap bizonyos vasárnapjain — és ez is fontos — meghatározott, állandó helyen kívánunk szerepelni.

A tervek jobbára készen vannak. A zenekar már próbál: az ifjúság, de Szeged újdonság- és zeneszerető közönsége is kíváncsian várja az „igazi" bemutatkozást.

J. A.

Diákok Vietnamért

A középiskolások az idén is segítették a gyárak, gazdaságok, termelőszövetkezetek munkáját. A Radnóti Miklós, a Rózsa Ferenc, a Ságvári Endre, a Tömörkény István és Tisza-parti gimnáziumok több mint háromezer diákja dolgozott a tanév kezdetekor; megfordultak többek között a konzervgyárban, a paprikafeldolgozó vállalatnál, az ÉVM. Építőipari vállalatnál, a deszki Rákóczi Ferenc tsz-ben is.

A vietnami szolidaritási hét alkalmából több iskolában példamutató felajánlás született. A Tisza-parti gimnázium 500 tanulója a KISZ-bizottság kezdeményezésére hétfőn a deszki Rákóczi Tsz-ben dolgozott egy napot, s az ezért járó munkabért Vietnam megsegítésére küldték el. Hasonló cselekedetre készülnek a Tömörkény István és a Rózsa Ferenc gimnázium és szakközépiskola diákjai, akik a jövő héten rendeznek Vietnami műszakokat.

„Kijött a lépés" az építőknek

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium építőipari vállalatainak dolgozói a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére kibontakozott jubileumi versenyben jelentősen túlteljesítették első háromnegyedévi terveiket, mintegy 770 millió forint értékű építkezési és szerelési munkával tetézték meg az előirányzatot. Többek között az utóbbi hetekben adták át a váci Fortegyár nagy emulziófőző üzemét, a csurgói faipari üzemet, a debreceni 405 személyes diákotthont, a putnoki téglagyár új alagútkemencéjét. Budapesti és vidéke ÉVM vállalatok ez év első kilenc hónapjában 11 675 lakás építését fejezték be.

Az utolsó negyedévben még nagy munkákat végeznek az építők. Október végéig egyebek között befejezik a tabi sütőüzem, a vasvári kenyérgyár, a zalaegerszegi és a szolnoki gépkocsiszervíz, valamint a balatonfűzfői növényvédőüzem, a Pest vidéki Gépgyár építését.

A képzőművészet szónokai

Plakátkiállítás nyílik Budapesten

Nemcsak a lovasok: a formák, foltok is szinte vágtatnak ezen a sokatmondó modern bolgár kompozíción

Lendületes lengyel grafikák, modern csehszlovák kompozíciók, határozott hangú bolgár, német és magyar alkotások; öt szocialista ország plakátművészetének együttes kiállításával ünneplik október 14-től a nagy forradalom jubileumát a baráti országok kulturális képviseletei és a magyar társadalmi szervezetek. A műfaj legrangosabb szülőttei, a politikai falragaszok láthatók a Néphadsereg Központi Klubjának nyári helyiségeiben; a forradalom évfordulóját köszöntő, a Szovjetunióval kötött barátságot hirdető aktuális művek.

A Magyar Tanácsköztársaság néhány nagyhírű plakátja vezeti be időrendben a tárlatot, Uitz Béla, Pór Bertalan művei, amelyek a késői utódoknak egyaránt mutatják, hogyan lelkesedett a magyar forradalom orosz példája nyomán, s hogyan teremtett új művészetet ebben az időben. Erre példák a német forradalmi munkásmozgalom ránk hagyott emlékei is, izgatott-lendületes kompozíciók, amelyek október nyolcadik évfordulójára emlékeztettek 1923-ban, s lelkesítették a német munkásosztályt a tizedik jubileum alkalmából.

A művészettörténet számára is igen fontos, modern művek ezek, amelyek koruk legfrissebb, legeredetibb alkotói eszközeivel hirdették az évszázad legkorszerűbb, leghaladóbb gondolatát. Létükkel igazolják, hogy a plakát, amely a képzőművészet legélesebben szóló, leghatározottabb hangú műfaja, minden eszközt jól használhat igazsága hirdetéséhez.

Ma is — ez a tanulság a kiállított mostani anyagból is leolvasható. Minden eszköz, stílus, módszer kitűnő, ha kitűnő kezekbe kerül. Régi forradalmi filmhíradókat és egy lendülettel húzott harsány, szabálytalan foltokat, izgatott, képszerű ábrázolásokat és tömör jelképeket, népművészeti motívumokat és ultramodern szín- és formakompozíciókat használnak fel szocialista plakátjaink — a grafika legharcosabb alkotásai, a képzőművészet szónokai.

Sofőrkísértő

— Jó a féked? Hé, jó a féked?!

Ketten kiáltozzák ezt a korán leereszkedett, már lámpavilágos estében. Két kerékpáros suhanc. S akinek a kihívó csatakiáltás szól, az benn ül a T-jelű autóban, az autóközlekedési tanintézet kocsijában, a volán mellett. És tehetetlenül tülköl.

Négy cikázó ördögkerék a simán gördülő autó körül. Hajszálra beérik a kocsit, aztán elébe vágnak, ugyanígy. És a hetyke, szemtelen kihívás újra harsog, a csikorgást is túlharsogja: — Jó a féked? Hé, jó a féked?!

Egy emeleti ablakból néztem utánuk. Nem láthattam a folytatást, mit tett végül is a megizzasztott vezető. Eltűnt a nyolckerekű játék, amelyet a két vakmerő fiú bizonyára nem először, s nem is utoljára játszott, veszélyt hozva magukra is, másokra is.

S mekkora veszélyt! Mindig megmarad emlékezetemben az a való eseményen alapuló hangjáték, amely egy ilyen játszadozás következményeit mutatta be. Egy autóbuszsofőrrel kezdett ki a kerékpáros, s a hosszú hajszában — és persze az egész napi vezetés fáradságától — kimerült pilóta idegei végül is felmondták a szolgálatot.

Most hát a valóságban is láttam, hogyan játsszák ezt a „sofőr-kísértőt". S szeretném minden ilyen ifjú ostobának odakiáltani: Srácok, legyen eszetek! Az épségetekkel, az élettel — a tiétekkel és a másokéval — játszadoztok.

S. M.

Százéves lesz a levelezőlap

Az első postai levelezőlapot Ausztriába adták ki 1869. januárjában. A levelezésnek ezt a formáját Emanuel Herrmann, a bécsi katonai akadémia professzora találta ki. 1894-ben, amikor a „feltaláló" még élt, az osztrák posta százmillió levelezőlapot adott el. A képes levelezőlapot Londonban 1894-ben gyártotta először egy Tock nevű ember, aki ezt a találmányát szabadalmaztatta. Mivel egyedül ő adhatott ki képes levelezőlapot, ezzel akkora vagyont szerzett, hogy Anglia egyik leggazdagabb embere lett.

Szomjaznak a „hatházak"

Nem újkeletű az újszegedi „hatházak" vízgondja, évek óta húzódik már, és az I. kerületi tanács szeptember 29-i ülésén ismételten kérelmezték megoldását. Most van ugyan vize az öt lakóház lakóinak és a hatodik házban levő óvodának, nem úgy, mint néhány éve, amikor egyáltalán nem volt, de ideje lenne nemcsak tessék-lássék, hanem véglegesen megoldani ezt a problémát.

Legelőször az IKV foglalkozott a magasnyomású víz bevezetésének gondolatával, de ez csupán gondolat maradt. Időközben ugyanis olyan döntés született, hogy a víz bevezetését az I. kerületi tanács végezteti el. Legutóbb augusztus 14-én tárgyalták az ügyet az I. kerületi tanács építési és közlekedési csoportjánál, s több elgondolást is megvitattak. A Szegedi Víz- és Csatornaművek egyik terve szerint a Csanádi utcától az Alsó kikötő soron végigvezetve fektették volna le a vízvezetéket. A másik variáció szerint az Újszőregi út és a Vadrózsa utca találkozásánál levő vezetéktől elágazással vitték volna el a vizet a házakhoz. A vízügyi igazgatóság mindkét javaslatot megvétózta, mert mindegyik esetben át kellett volna vágni a védőgátat, s ez eléggé indokolttá is tette a tervek elvetését. A töltéstől kifelé 10 méternyire már engedélyezték volna a vezetékek lefektetését, csakhogy akkor a csövek belterületre kerültek volna, s így ez a mód sem volt használható. Végül is az illetékes szervek abban állapodtak meg, hogy az újszőregi vezetéktől a Lövölde utcán át kell a vizet a „hatházakig" elvinni.

Igaz, hogy ez a terv elsősorban nem e házak vízellátásának megoldására született, hanem az idehelyezett UTC pálya építése miatt. E házak csak akkor látnak vizet, ha elkészül a pálya, amelynek egyelőre csak az alapozását végzik. Mégis, mindegy hogyan, csak víz legyen végre! És ez a terv olyan, amelynek kivitelezését pillanatnyilag semmi sem akadályozza. Csupán a DÁV szólhat bele a dologba, ha a csatornázás tervei esetleg kereszteznék saját terveit.

Emiatt tehát egy zokszó sem esne. Van azonban más: az IKV ugyanis folyamatosan végzi az említett házak felújítását. A belső munkák már elkészültek, a homlokzatok renoválása van még hátra. A felújítás összköltsége több mint egymillió forint. Nem csekély pénz és munka, s mikor készen lesz minden, kezdődik az egész elölről. Az, hogy az elhanyagolt lakásokat rendbehozzák, szükséges és csak dicsérhető. Hát még, ha a kellő sorrendben végeznék el az építők azt, amit meg kell csinálniuk, akkor milyen elégedettek lehetnének — a lakókkal együtt.

H. Zs.

„Auróra" és ajándék

A „Vörös zászló hőseinek útján" mozgalomban már eddig is jeleskedtek a szegedi úttörők. Most az „Auróra" nevű befejező akció mozgósítja őket; ennek keretében a legkülönfélébb ajándékokat készítik szovjet pajtásaiknak. Mint ismeretes, a Barátság expresszel nemcsak 300 úttörő, hanem ezeknek az ajándékoknak a legjava is elutazik majd a Szovjetunióba a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából.

Több szegedi iskolában rendeznek most kiállítást az ajándéktárgyakból. A Béke utcai általános iskola úttörőinek kétnapos kiállítása tegnap zárult az eredményhirdetéssel: a VI/a osztályos lányok és fiúk Zrínyi raja bizonyult a legjobbnak: ők hímzett terítőt, szép emlékdobozt készítettek kis barátaiknak. A II/a osztály kisdobosai a második, a VII/a-s Juhász Gyula raj tagjai pedig a harmadik helyet szerezték meg. A többi közt tehát az ő kezük munkája is bekerül a városi úttörőelnökségre, ahol értékelik a szegedi gyerekkezek ügyességét, s onnan juthatnak tovább a legkiválóbb munkák a megyei úttörőelnökségre, majd Budapestre.